

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม” มีรูปแบบการวิจัย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษา “กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์โครงการดาวเทียมไทยคม” โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 2 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกลุ่มชินวัตรที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการวางแผนการประชาสัมพันธ์ (Depth Interview) ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยผู้บริหารที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์มี 2 ท่าน คือ

1.1. นางสาวจรรุณี นฤภัทร ผู้จัดการอาวุโส สำนักประธานกรรมการ
 เทียมไทยคม การสัมภาษณ์จึงเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การวางแผนประชาสัมพันธ์โครงการ
 การดาวเทียมไทยคมในช่วงริเริ่มโครงการ

1.2 นางวิไล เคียงประดู่ ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ สายงาน
 กิจกรรม กลุ่มชินวัตร ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการวางกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ต่อจาก
 นางสาวจรรุณี นฤภัทร จนกระทั่งปัจจุบัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยวางแผนการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ไว้เพื่อเป็นแนว
 ทางในการกำหนดประเด็นข้อมูลที่ต้องการ และขณะสัมภาษณ์ได้มีการบันทึกเทปสัมภาษณ์
 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์นั้น มักเกิดปัญหาที่ว่า ผู้ที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์โครงการดาวเทียมไทยคม ไม่สามารถจํารายละเอียดได้ทั้งหมดโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ในระยะแรก คือ ช่วงก่อนการยิงดาวเทียมไทยคม อีกทั้งเอกสารเกี่ยวข้องกับรายละเอียดดังกล่าวก็สูญหาย หรือมิได้มีการเก็บรวบรวมไว้อย่างสมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับในบางเรื่องอาจขาดรายละเอียดบางส่วนไป

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ การค้นคว้าจากเอกสารที่มีข้อความ บทความ และเนื้อหาเกี่ยวกับโครงการดาวเทียมไทยคม (Documentary Research)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทั้งหมด เช่น แผนประชาสัมพันธ์โครงการดาวเทียมไทยคม, หนังสือพิมพ์ที่ลงข้อความโฆษณาเกี่ยวกับดาวเทียมไทยคม, แผนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการดาวเทียมไทยคม ฯลฯ และนำข้อมูลที่ได้มาแยกสรุปประเด็นเป็นหัวข้อ เพื่อนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลมาศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และสรุปรวบรวมประเด็นที่สำคัญ นำเสนอเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยเขียนบรรยายกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โครงการดาวเทียมไทยคม พร้อมยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย และในช่วงท้ายมีการสรุปกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โดยจำแนกตามสื่อและงบประมาณที่ใช้

ส่วนที่ 2 การศึกษา “ ประสิทธิผลการสร้างภาพลักษณ์โครงการดาวเทียมไทยคม ” จะทำการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนดังต่อไปนี้

การกำหนดกรอบตัวอย่าง (Sampling Frame)

กรอบตัวอย่าง ถือเป็น Physical Representation ซึ่งจะแสดงหน่วยทุกหน่วยในประชากร โดยไม่มีการซ้ำซ้อน การเลือกตัวอย่างจะเลือกจากกรอบประชาชนทุกคนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป สัดส่วนเพศชายและหญิงมีจำนวนเท่ากัน

การกำหนดตัวแปรของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรที่จะศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ (Strata) โดยมีตัวแปรที่กำหนดไว้คือ ระดับการศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

กลุ่มที่ 2 ประชากรที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กลุ่มที่ 3 ประชากรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจทั้ง 3 กลุ่มนั้นจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 100 คน แต่เนื่องจากข้อจำกัดของเวลาและความหลากหลายของระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ทำให้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในขั้นต้น ดังนั้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 300 ตัวอย่าง สามารถแบ่งจำนวนประชากรได้ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
จำนวน 76 คน
- กลุ่มที่ 2 ประชากรที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำนวน 121 คน
- กลุ่มที่ 3 ประชากรที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
จำนวน 103 คน

เวลาในการวิจัย

เริ่มทำการวิจัยในช่วงระยะเวลาประมาณเดือนมกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ.2538

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มรวม 400 ตัวอย่าง โดยกระจายพื้นที่การแจกแบบสอบถามตามเขตต่าง ๆ จำนวน 33 เขต จาก 41 เขต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ,ตลาดนัด, สถานศึกษา ฯลฯ และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 300 ตัวอย่าง และนำมาแบ่งกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ได้กำหนดไว้

ในส่วนของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลที่จะทำการศึกษาเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

ตอนที่ 2 : การศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการ

การดาวเทียมไทยคม

ตอนที่ 3 : การศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์

โครงการดาวเทียมไทยคม

- ขั้นตอนการจัดทำเครื่องมือ (แบบสอบถาม)
 - กำหนดเนื้อหาของข้อมูลที่ต้องการ
 - กำหนดประเภทของคำถาม
 - ร่างแบบสอบถาม
 - ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขร่าง
 - ทดสอบเครื่องมือ (Try-out) มีการทดสอบแบบสอบถาม หรือ Pre-test แบบสอบถามประมาณ 10 ชุด
 - การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบ SPSS ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำเสนอโดยตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ